No. 155 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag den 7 Junij.

LATERE BERIGTEN DER COURANT,

van *Donderdag 6 Junij*,

behelzende de jongste *Belgische* en *Fransche* Nieuwstijdingen en *Beursprijzen*.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den Junij.

De hertog *van Orleans* is gisteravond te Brussel aangekomen. De koningin der Franschen van eenige dagen harer familie vergezeld, wordt in de volgende week weder te Brussel verwacht en er alsdan eene maand lang te verblijven.

— De troepen voor het kamp van Casteaux bestemd, zullen hetzelve tegen den 8sten dezer betrokken hebben; derzelver getal zou omtrent 8000 man bedragen.

— De secretaris der belgische legatie te Berlijn, de heer *Serruys*, is gisteren te Brussel terug gekomen. Ook de fransche gezant, *de Latour Maubourg*, die ter volstrekking van zijn huwelijk naar Parijs was gegaan, is sedert eenige dagen op zijnen post alhier terug.

— Een fransch koerier, door prins *Talleyrand* afgezonden, is laatstleden zondag Ostende gepasseerd, met depeches van Londen naar Brussel zich begevende. — Ter hoogte van Ostende lag sedert een paar dagen een engelsch eskader, en de fransche en engelsche kruisers, die dagelijks elkander ontmoeten, zullen elkander de gunstige overeenkomst kennis te geven.

— Men verzekert dat de verjaring der September-dagen dinsdag met veel plegtigheid gevierd en bij die gelegenheid den eersten steen voor het gedenkstuk op het martelaarsplein worden gelegd.

— De *Courier* vermeldt de arrestatie van zekeren *Kenettenderff*, een van een dikwerf met opzienbare zaakwaarnemingen alhier, die beschuldigd wordt van, bij een brief aan den koning, om den post van deurwaarder te hebben verzocht, onder bedreiging van bij eene weigering H. M. te vermoorden.

— De tijdingen uit Londen tot en met den 1sten dezer alhier ontvangen, geven de verzekering, dat de hoven van Frankrijk en Engeland reeds uitnoodigingen aan die van Oostenrijk, Pruissen en Rusland hadden gezonden, tot het hervatten der onderhandelingen voor eene eindelijke schikking der hollandsch-belgische aangelegenheden, en men twijfelde niet of de laatstgemelden zouden aan die uitnoodiging terstond voldoen. Voorts houden dezelfde berigten, dat de voorstellen van het engelsch ministerie, voor de hernieuwing van het charter van de bank, door den handel en de voornaamste actiehouders vrij gunstig waren ontvangen. Zulks had voor een groot deel invloed gehad op de nieuwe rijzing der fondsen op den beurs van dien dag (den 1sten) als wanneer de 5 pCt. cons. waren genoteerd geweest tegen 89¼ en de H. W. S. 2½ pCt. tegen 49¼.

— In Duins lag den 31sten ll. alleen nog het fransch eskader, onder den schout-bij-nacht *Mackau*, bestaande uit 4 fregatten, 2 korvetten en 1 brik.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den Junij.

Van Toulon schrijft men onder dagteekening van den 29sten der vorige maand, dat het linieschip *la ville de Marseille*, waaraan sints lang gearbeid werd, geheel gewapend wordt, en onderscheidene kompagnien zeesoldaten bestemd waren om hetzelve te bemannen. Indien dit vaartuig, zoo als men vooronderstelt, naar den Archipel moet vertrekken, zal het Fransch eskader aldaar bestaan uit vijf linieschepen, vier fregatten, twee korvetten en vier brikken.

Ik vermoed van dit alles schijnt het dat de Oostersche aangelegenheden een ernstig onderwerp van verschil tusschen de groote mogendheden opleveren, daar de graaf *d'Appony* werkelijk heden naar Weenen is vertrokken, en de belangen van het Oostenrijksch gezantschap aan den graaf *Sandizell* heeft toebetrouwd.

— Het [illegible] dat bestemd is, om op de gedenkteekenen der Place Vendôme geplaatst te worden, is gisteren in de geschutgieterij van het gouvernement, in tegenwoordigheid van den minister van openbare werken en andere ambtenaren, met het beste gevolg gegoten.

— Het vijf-en-dertigste regiment van linie, wel bekend door de rol die hetzelve voor meer dan een jaar te Grenoble gespeeld heeft, schijnt zich met de overige troepen der bezetting van de hoofdstad niet wel te verstaan. Reeds meermalen en gisteren zoude het tot een ernstigen strijd gekomen, waarin een twintigtal manschappen zwaar gewond zijn, en die slechts met moeite door de hoofdofficieren der bezetting is gestuit.

— Volgens den *Sentinelle de Bayonne*, zoude men alhier berigten uit Lissabon hebben ontvangen, volgens welke don *Carlos* met zijn gezin aan boord van een engelsch vaartuig naar Italien was vertrokken. Andere en meer geloofwaardige tijdingen vermelden, dat het protest hetwelk eenlange van dien vorst tegen het doel der bijeenroeping van de spaansche kortes werd publiek gemaakt, niet anders dan een ondergeschoven stuk is.

— Het Fransch eskader dat voor de blokkade der Hollandsche havens bestemd was, heeft bevel gekregen om naar de kusten van Cherbourg terug te keeren.

— De fondsen waren heden (5 *Junij*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 103,80; op tijd 104,05; de 5 pCt. kont. 79,70; op tijd 80; Nap. renten kont. 93,85; op tijd 91,95 (zonder coupon); Bp. perpet. 98⅝ kont.; 99¼ op tijd; 3 pCt. 47; Certs uit [illegible]

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den Junij.

H. K. K. H. Mevrouwe de Prinses *van Oranje* is den 2den dezer te Rijsseldorf aangekomen, en heeft, na den nacht alaar te hebben doorgebragt, in den morgen van den daarop volgenden dag reis naar het bad Liebenstein voortgezet.

Maandag morgen is Z. K. H. de Prins *van Oranje* de stad Nymegen gepasseerd, van het hoofdkwartier komende en naar het Loo gaande, van waar hoogstdezelve dien nacht weder zoude retourneren.

— Van den Helder wordt van den 3den Junij gemeld:

» Gisteren namiddag ten vijf ure is Z. K. H. Prins *Frederik Hendrik*, vergezeld van den kapitein ter zee *Arriens*, alhier op Willemsoord aangekomen. Hoogstdezelve heeft zich, vergezeld van den heer Schout-bij-nacht opperbevelhebber, en deszelfs staf, aan boord van Zr. Maj. korvet *Nymphenburg* begeven, bij welke gelegenheid door al de ter reede en in de haven van het Nieuwe Diep liggende schepen en vaartuigen van oorlog is geparadeerd geworden, terwijl na Hoogstdeszelfs aankomst aan boord van de voorsz. korvet, door al de ter reede liggende oorlogsschepen is gesalueerd, waarna de onderscheidene scheepsbevelhebbers aan Z. K. H. voorgesteld zijn geworden.

» Heden morgen vroegtijdig is opgemelde korvet (die door den kapitein-luitenant *Geesteranus* wordt gekommandeerd) zeewaarts gestevend."

— Behalve Zr. Ms. korvet *de Panter* en Zr. Ms. brik *de Windhond*, die gelijk wij reeds gemeld hebben den 2den dezer uit Vlissingen zeewaarts gezeild zijn, zijn denzelfden dag uit Helvoetsluis uitgeloopen Zr. Ms. brik *de Vliegende Visch*, kapitein-luitenant *Tilling* en de volgenden dag Zr. Ms. brik *de Brak* kapitein-luitenant *Tresso*.

— De troepen tot de 1ste divisie behoorende zijn thans alhier in de nabijgelegen kamp bij Rijen vereenigd. Naar wij vernemen zal reeds op aanstaande zondag, voor de eerste maal van dit jaar, de gemeenschappelijke dienstoefening in het open veld in hetzelve worden gehouden, en er na den afloop eene groote parade plaats hebben.

— Door Zijne Excellentie den heer Directeur [illegible] van Oorlog is, namens Zijne Majesteit, met welgevallen [illegible] landlijvend aanbod door de stedelijke [illegible] Utrecht gedaan, tot het vormen [illegible] tot den 31sten

der vorige maands tot een bijzonder bewijs van aandenken voor de verdedigers der *Citadel von Antwerpen* ingesteld, en om voorts, mede zonder eenige belooning, voor de behoorlijke vervaardiging der medailles zorg te dragen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-generaal van gisteren heeft de centrale afdeeling verslag gedaan op de zeventien ontwerpen, van wet tot wijziging van het derde boek van het burgerlijk wetboek, waarover de beraadslagingen zijn bepaald geworden op aanstaanden vrijdag, den 7den dezer, 's morgens ten 11 ure.

— Te Utrecht is den 3den dezer, in den ouderdom van ruim zestig jaren, overleden, Z. Exc. Mr. *Cornelis Charles* Baron *Sirtema van Oterleek*, minister van staat en Grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— In de oostersche aangelegenheden blijft nog altijd veel duisters voor ons oog, en in de telkens wedersproken geruchten en tijdingen zijn te weinig heldere punten aanwezig en is het tooneel dier gebeurtenissen te verre verwijderd, dan dat wij hoop op eene spoedige opheldering kunnen voeden. Ook daar heerscht thans een tusschenstaat van vrede en oorlog, de verschuiving eenes eindelijke beslissing; en met zijne vele vrienden en bondgenooten wordt de Groote Heer, in afwachting dat zijne helpers het eens zullen zijn over de wijze, hoe zij hem helpen zullen, allengskens ontkleed. Intusschen is de *loyale*, de *honorabele* lord *Ponsomby*, Engelands afgevaardigde, in de Turksche hoofdstad aangekomen; men zal zich dus niet behoeven te streelen, de oostersche zaken spoedig van de rolle der Europesche regtbank te zien verdwijnen; de *honorabele lord* heeft in het Westen te veel bewijzen geleverd, de kunst te verstaan van staatkundige geschillen zoodanig te verwarren, dat geene 73 protokollen in staat zijn er een begin noch einde aan te vinden, dan dat men daar van hem iets beters kan verwachten. Arme Groote Heer! binnen weinige maanden maken ze vooruzes van u een *jong klein heertje*! En evenwel heeft Zijne Mahometaansche Majesteit, die zijne Christen collega's en derzelver ondersaten, wanneer hij onder familie is, in de wandeling *honden* noemt, meer, veel meer genoten, dan onze Christelijke koning. Toen deze hulp intrad, kon geen mensch van huis; toen gene te kennen gaf dat eenige ondersteuning hem aangenaam zoude zijn, vloog alles om slechts de eerste te wezen, en bij slot van rekening zal het nog te bezien staan, wie er het beste zal afkomen!

— Uit hetgeen, zoowel door de dagbladen als uit bijzondere berigten, nopens de plaats gehad hebbende onlusten te Gent, Brussel en meer voornamelijk te Antwerpen bekend geworden is, is het zoo goed als onbetwistbaar gebleken, dat die tooneelen aan vreemde agenten toegeschreven alaar bevolen zijn geweest. Het schijnt zelfs dat men de zoogenaamde koninklijke belgische marine, als het best voor het oogmerk geschikt, de voorkeur heeft gegeven om een begin van uitvoering te maken. De thans bekende omstandigheden, welke die onlusten vergezeld hebben, het tijdstip waarop dezelve plaats hadden, dragen kenmerken genoeg, om de medepligtigheid van het belgisch ministerie te staven. De belgische oorlogs-minister, de fransch-belgische luitenant-generaal *Evain*, heeft, zoo bijzondere bij ons ingekomen berigten waarheid houden, in het komplot niet willen deelen en is *daarom* naar Parijs vertrokken; doch de heer *Rogier*, tegenwoordig minister van binnenlandsche zaken, heeft daarentegen nogmaals een staaltje van zijn *savoir faire* willen geven, 't welk zijne talenten te binnen brengt, die hij, in het volk op te ruijen, reeds bij gelegenheid der eerste onlusten in het jaar 1830 heeft aan den dag gelegd. Die schandelijke tooneelen zijn intusschen voor ons weder een bewijs te meer, voor hetgeen wij altijd gezocht hebben te betoogen, van het gevaar dat er in gelegen is en altijd in zal gelegen zijn, om verdragen met een gouvernement en met een volk aan te gaan, onder een bestuur, 't welk in het oog van elk weldenkend mensch niet dan verachting verdient en zich door zijne gedragingen meer en meer met schande overlaadt.

Voorwaar, het gebeurde is eene groote les voor hen, die bij gemis aan doorzigt, uit gebrek aan menschen- en zakenkennis, met strafbare lijdelijkheid, de hand leenen om de ontwerpen van eenige elendige fortuinzoekers te helpen uitvoeren; die met opoffering van hun materieel en moreel welzijn, voor zulke wezens het zwaard trekken, om — zoo men hen wil doen gelooven — voor burgerlijke, staatkundige en godsdienstige vrijheid te strijden! Wanneer men nu van achteren de redevoeringen en gezegden naleest van een *de Brouckere*, *Le Hon*, *De Secus*, *de Stassart* en andere belgische afgevaardigden bij onze vroegere nationale vertegenwoordiging, bij de gedenkwaardige boodschap van 11 December 1829 hebben uitgelokt, en daarbij hunne toenmalige wenschen vergelijkt, met hetgeen zij, na het welgelukken hunner toen geheime bedoelingen, aan het belgische volk gegeven hebben; dan toch moet, dunkt ons, ook de minstdenkende en stille burger leeren, in hoe verre het mogelijk is, dat utopien, die zelfs in landen welke het meest door de revolutien geleden hebben, altijd nog worden voorgedragen, zich verwezenlijken kunnen. Na eene worsteling van bijna drie jaren gaat de belgische revolutie steeds voort op den weg, waarop zij, onder aanmoediging, zoo niet op bevel, harer bewindslieden, met den brandfakkel en moorddolk in de hand, hare weldaden, of, beter gezegd, hare geeselslagen, den stillen en nijverigen burger toebrengt.

— In den brusselschen *Courrier* van gisteren vindt men eene soort van statistiek of categorieke onderscheiding, waarin dat blad de nieuwe kamer van belgische afgevaardigden verdeelt, ten einde, naar hij zegt, het land een duidelijk denkbeeld te geven van den uitslag door de verkiezingen verkregen. Daartoe acht hij noodig de leden der kamer in de volgende zeven categorien te verdeelen:

1. De *liberale ministerieelen*, degenen namelijk, die het tegenwoordig gouvernement ondersteunen, omdat zij er deel van uitmaken of een blind vertrouwen in hetzelve stellen. Tot deze behoorden natuurlijk, de ministers Lebeau, Goblet, Duvivier, Rogier, de Meulenaere, Devaux, voorts de heeren Nothomb, Van den Heve en Cols, in 't geheel 9 leden.

2. De *katholijke ministerieelen*, die van de vorigen slechts daarin verschilden, dat zij door hunne betrekkingen met de kiesers van de kleine steden of der landelijke, in hunne provincien, genoodzaakt waren voor 't oog aan de katholijke partij niet aan te sluiten; deze waren 7 leden sterk, als de heeren Van der Belen, De Witte, De Nef, Ullens, Verdussen, Poschet, Milcamps.

3. De *staatkundige katholijken*, die er naar streefden om België tot een staat te brengen, die aan de geestelijkheid en derzelver bondgenoot, den ouden adel, als te voren, een gevestigd overwigt te geven op de onkundige menigte, vooral op het platte land en onder de groote grondbezitters. Tot deze partij behoorden de beide graven W. en F. de Merode, de baron de Secus, de ridder de Theux, de burggraaf C. Vilain XIIII, H. Vilain XIIII, de graaf de Robiano, de abten Boucqueau, de Foere, Wallaert, de heeren de Burdine, Raikem, Lamine-Bex, de Behr, Legrelle, de Stassart, Longree, Olieslagers, de Man, de Terbecq, Morel, Dankeel, H. en A. Dellafaille, Helias d'Huddeghem, d'Hane de Potter.

4. De *katholijken ter goeder trouw*, die naar geene staatkundige overheersching dongen, de handhaving en uitbreiding van hun geloof alleen door eerlijke en constitutionele middelen zochten, en overtuigd genoeg waren dat de vorderingen der beschaving hunne godsdienst niet zou kunnen benadeelen. Hiertoe behoorden de beide heeren Jamar, Devolder, Boignon, Brabant, Ernst, Desmet, De Meer de Moerbeek, Van Hoobrouck, Pirmez, Fransman en H. Rodenbach, te zamen 12 leden.

5. De *zuivere liberalen*, welke de *Courrier* niet beter weet aan te duiden, dan met hen gelijk te stellen met degenen, die in Frankrijk mannen van de beweging of voortgang genoemd worden; tot deze brengt hij de heeren Rouppe, Teichman, Meeus, H. de Bronckere, Frison, Corbisier, Gendebien, De Puydt, Trentesaux, Pirson, Seron, Fallon, Dautrebande, Fleussu, Davignon, De Renesse, Angillis, d'Hoffschmidt, de beide heeren d'Haart, en Watlet, 21 leden te zamen.

6. De *schroomvalligen*, die zonder eene bepaalde staatkundige of godsdienstige meening, voor elk bestuur bereidvaardig ook zijn, uit vrees voor eene verandering bij de geringste botsing. Onder deze angstvallige leden rangschikt de *Courrier* de heeren Dumont, Polvliet, Hye-Hoys, Vuylsteke, Dubois, Dugniolle, Thienpont, Cappieters, te zamen 8 leden.

Eindelijk ten 7de, de *twijfelachtigen*, die zich door hunne vorige staatkundige denkwijze of handelingen nog niet genoegzaam hadden doen kennen en bijgevolg nog onder geene der genoemde kategorien konden gerangschikt worden. Deze waren de heeren Lardinois, Quirini, Coghen, Desmanet, Smits, Van der Heyden, Simons, Schaetzen, Polenus, C. Rodenbach, Desmanières, Beckaert-Baeckland, Donny, Herwijn, Jadot, Zoude, Barger, Brixhe, Dams, en de Roo, te zamen 20 leden.

De *Courrier*, naar deze verdeelingen naar zijne wijze van zien, omtrent den geest der nieuwe kamer een besluit opmakende, stelt, dat de tegenwoordige bewindslieden in België ten hoogste konden rekenen op de 9 liberalen, de 7 katholijke ministerieelen, de 8 schroomvalligen en op misschien de helft der 20 twijfelachtigen, te zamen ruim een derdedeel leden.

Voor zekere tegenkanders had het ministerie te houden, de 21 liberalen, de 12 door hem ter goeder trouw genoemde katholijken een vierde deel der twijfelachtigen, hetgeen eene oppositie van 58 leden zou uitmaken.

Bleven nog over de 25 staatkundige katholijke, bij welke nog het laatste vierde deel der twijfelachtigen moest voegen. Alsoo zouden er dan in de kamer drie groote partijen van, in getal, bijna ge-

lijke starkte wezen en moeijlijk was het nog te voorzien wie de overhand zoude behouden. Naar de *Courrier* vermeent zonden de liberalen, zoo zij wel te verstaan, voorzigtigheid met geestkracht wisten te paren, daarop nog eenige kans hebben; doch de kans van de katholijke staatkundigen was onmiskenbaar veel grooter, te meer, zoo het hoofd van het bestuur, vorst *Leopold*, zich met hen aansloot, dewijl in dat geval de ministerieelen van beiderlei kleur, zonder nog te rekenen de schroomvalligen en twijfelachtigen, zich aan die zijde scharen zouden, doch dan ook was het, volgens den *Courrier*, zeker, dat het bewind, blijkens reeds de jongste verkiezingen te Luik en Brussel, buiten de kamer grooteren tegenstand zou ontmoeten. Wat de kans van het ministerie betrof, deze was zoo goed als verloren, sedert de staatkundige katholijken hetzelve den oorlog hadden verklaard; het eenige wat die partij overbleef was zich in dienst van de laatstgemelden te stellen. Men kon het derhalve met eenige zekerheid daarvoor houden, dat de parlementaire strijd hoofdzakelijk tusschen de liberalen en staatkundige katholijken zou zijn; en 't zij het ministerie onzijdig bleef of zich aan de laatstgenoemden aansloot, dezen in beide gevallen de overhand zouden behouden, terwijl de *Courrier*, dit moetende erkennen, zich met de stelling troost, dat in het laatste geval de liberale denkwijs buiten de kamer zou toenemen en zijne partij daardoor eenmaal aan het bewind zou kunnen komen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 6den Junij.

De onlangs afgetreden minister van financien in Beijeren, de Staatsraad *von Wieg* is tot gezant bij de bondsvergadering, en tot buitengewoon gezant bij de hoven van Kassel, Darmstad en Wiesbaden, benoemd.

— De kamer van beschuldiging van het hof van appel in den Beijerschen Rijnkreis gevestigd, heeft eindelijk in de bekende zaak van *Wirth*, *Siebenpfeiffer* en andere uitspraak gedaan. De beide genoemde personen zijn met een zevental hunner medeplichtigen naar het hof van assises verwezen, als beschuldigd van poging tot opstand en omverwerping van het bestuur, welke poging echter zonder gevolg is gebleven, en dus met verbanning bedreigd wordt. Vier andere, waaronder de niet minder bekende advokaat *Savoye* zijn aangeklaagd, dat zij eene volkomen zamenzweering tot omverwerping van het gouvernement hebben gesmeed, op welke misdaad de doodstraf is gesteld. De overige die in deze zaak betrokken waren, zijn gedeeltelijk naar de correctionele regtbank verwezen, gedeeltelijk vrij gesproken. Voor het nader onderzoek zal op den 29sten julij een bijzonder hof van assises te Landau bijeenkomen.

— Uit Zwitserland schrijft men dat het aantal der uitgewekene Polen, die thans te hoop gelopen de Fransche overkomen, van dag tot dag toeneemt, en in het kanton Bern reeds tot acht honderd geklommen is.

Te Zorich heeft men een gedeelte der kantonnale krijgsmagt in de wapenen geroepen om alle onlusten, bij het aanstaand gerigtelijk onderzoek naar de brandstichting te Uster, voor te komen.

— Volgens berigten van Malta van den 23sten april zouden vier Fransche linieschepen en vijf fregatten in de baai vereenigd zijn, en zich eerlang van daar naar Smijrna begeven. Het Engelsch eskader was nog niet verscheenen.

— De *Augsburgsche Zeitung* deelt de volgende berigten uit Konstantinopel van den 14den mei mede: Gedurende de laatste dagen kwam de Divan dikwijls bijeen, om over de zending van graaf *Orloff* te beraadslagen. Deze buitengewone gezant schijnt in last te hebben, om den vrede tusschen de Porte en *Mehemed*-ali voorts mogelijk tot stand te brengen, doch te gelijk redelijke voorwaarden voor de Porte te bedingen. Intusschen heeft nu de Sultan op de dringende vertoogen zijner ministers en van vele leden van den Divan, die door *Mehemed*-ali zijn omgekocht, dezen eischen eenigzins meer toegestaan, dan hij konde verwachten. Hij heeft hem niet alleen het district van Adana, maar ook de bergpassen van den Taurus, en het Bassalik van Cijrus (Tarsus?) overgedragen, en schijnt thans alle moeite aan te wenden, om de Russische hulptroepen zoodra mogelijk te verwijderen. Deze plotselinge en onbegrijpelijke verandering getuigt niet zeer van het karakter van den Sultan, en bewijst genoeg in welke handen hij zich thans bevindt. De Fransche invloed zal waarschijnlijk hierin mede werken, ofschoon de admiraal *Roussin* tegen de Russische gezanten zeer voorkomend is. Graaf *Orloff* bereikt intusschen voor het oogenblik het doel zijner zending niet; houdt zich terug en heeft waarschijnlijk nieuwe instructien van zijn hof gevraagd. De Engelsche staatsman schijnt ongenoegen zonder invloed te zijn; immers men hoort [illegible] gezant niet spreken. Het gerucht verspreidt [illegible] eskader ter bescherming van den consul te [illegible], zoude gestaafd worden, en dat deze in het [illegible]

volmagtigde, de belangen der Porte met nadruk voor te staan; en *Mehemed*-ali onder anderen te houden te geven, dat het Turksche rijk bij het te sluiten verdrag, noch in denzelfs bestaan, noch in zijne onafhankelijkheid moet worden te kort gedaan. Deze vertoogen, minstelijk aan te vangen, zouden des noods door dwangmaatregelen worden ondersteund. De Sultan moet van dit alles onderrigt zijn, en evenwel laat hij zich tot de grootste toegeeflijkheid overhalen.

— Van de Poolsche grenzen schrijft men onder dagteekening van den 18den mei. Ofschoon te gelijk met de dwaze onderneming te Frankfort, ook in onderscheidene streken van Polen pogingen zijn gedaan om eenen opstand te verwekken, schijnt echter het Russisch bestuur volkomen gerust, en wordt een groot gedeelte van het leger naar elders verplaatst. Onder anderen zijn twee Russische regimenten, die te Kalitsch en in de omstreken waren gekantonneerd, onverwacht opgebroken, om zich over Kowa, Radom, Lublin, Wladimir enz. naar de Zwarte Zee te begeven. Volgens bijzondere brieven is het algemeen gevoelen ook bij het leger, dat deze troepen bestemd zijn om zich aan het observatie korps aan den oever van den Donau aan te sluiten. — Onderscheidene andere afdeelingen hebben bevel gekregen om zich marschvaardig te houden, en tot versterking van het Russisch leger-korps in het binnenste des rijks wordt ook in Polen aangeworven.

De Tooverstaf.

(*Vervolg van No.* 128.)

» *Gregoire:* (altijd met den vinger op den knop van zijnen toverstaf) Daar gij de beleefdheid gehad hebt de begane misslagen van het kabinet van St. James, tijdens het sluiten van den vrede van Parijs, te betoogen, zoudt gij dan ook, Milord, de goedheid willen hebben mij uit te leggen, aan welke misslagen de staatkunde van uwe regering zich sedert die gebeurtenis heeft schuldig gemaakt?"

» *Lord A.:* Zeer gaarne; gij hebt Groot-Brittannien, onder het bestuur der *torys*, overal overwinnend gezien en zich tot den hoogsten staat van roem en voorspoed zien verheffen. Gij zaagt hetzelve bij de onderhandelingen van Parijs en Wenen [illegible] pogingen aanwenden, om dat groote overwigt te behouden, 't welk hetzelve, gedurende den oorlog, op den handel verkregen had, en zich bedriegen in de aanwending der middelen, welke daartoe moesten leiden. Nu zult gij zien — want ik geloof dat ge u niets van verzwijgen — en wel van het ongeluk af, dat uit zeker bestuur den edelen en regten weg, welken [illegible] de *torys* bewandelde, verliet, om zich aan de liberale partij aan te sluiten; nu — zeg ik — zult gij hetzelve eene dubbele rol zien spelen, de eer van Groot-Brittannien in de vreemde staten, en van lieverlede dezelfs invloed en onderscheiding verliezen. Eerstelijk hebt gij moeten opmerken, hoe hetzelve het oproer in Zuid-Amerika onder de hand aanmoedigde en ondersteunde, zelfs met gevaar van zijne eigen kolonien te verliezen, en waarom? om een debouché voor zijne manufactuur-goederen te openen, en zich handelvoordeelen te verschaffen, die het niet verkregen heeft en die, wel verre van zich te verwezenlijken, onmeetelijke verliezen voortbragten, welke eene menigte zijner ingezetenen ongelukkig maakten. Ofschoon nu het Engelsche gouvernement het oproer in Spanje niet openlijk bevorderde, heeft hetzelve echter toegelaten, dat vele zijner onderdanen zich wapenden om dat oproer te ondersteunen en te verdedigen; ik heb u vroeger reeds gezegd, dat de stad Londen daaraan deel genomen had. Wanneer het de gastvrijheid vorderde, dat men de ongelukkige Fransche, Spaansche en Italiaansche uitgewekenen en de [illegible] ontving, en men aan hen het verblijf op Engelschen bodem toestond; was het aan de andere zijde niet denkbeeld, [illegible] ongepast, als slagtoffers der [illegible] mannen, die de gevestigste grondbeginselen voor de zaligheid, [illegible] en voor de openbare rust, als [illegible] grondstellingen hadden geleeraard en verkondigd? Het moest reeds verwondering baren, wanneer mannen van eenigen rang zulke gevoelens aan den dag legden, maar wat te denken, toen men personen, aan het hof en tot 's konings party behoorende, dezelfde gevoelens hoorde uiten? Moet men zich nu dit alles dan verwonderen, dat in een land, alwaar men voor het gewigtigste grondbeginsel van staat aangenomen had, het regt van tweedracht in andere landen te stroojen, tot opstand aan te zetten en te ondersteunen, en waar de opperhoofden van rebellen, zoals *Bolivar*, *Mina* en vele anderen nog, tot in de [illegible] moet men zich dan verwonderen — zeg ik — dat [illegible] de openbare geest sleunt werd? [illegible] in Engeland voor [illegible] jaren [illegible] verschijnsel, doch de invloed dien zij toen uitoefende, verschilde veel met dien, welken zij thans te

zien, het best aan het doel der oprigting en strekking beantwoord, en heeft ook daarom, onder de menigvuldige nieuwe verschijningen van periodieke werken, in Frankrijk zulk een opgang gemaakt, welbig als geen dezer verloren. Dit tijdschrift, hetwelk nu bijna vijf jaren geleden te Parijs het eerst het licht zag, en dat de vooraanzienste fransche schrijvers toe medewerkers bezat, was toen eene geheel nieuwe verschijning, omdat het eene engelsche navolging was; zij die dit boek genoeg om hetzelve in de mode te brengen, en tot een buitengewoon gunstig succes op te voeren, dat het in alle opzigten verdiende. Op die hoogte heeft het zich, door afwisseling van stijl en inhoud en door eene flemmende belangrijkheid, weten staande te houden, vooral door dat de redactie het zich tot taak had gemaakt, hetzelve voor vele klassen van lezers in te richten. Voor alle soorten van leesgezelschappen kan het als aanbevolen en als een smaakvolle periodieke aanvulling beschouwd worden. Wij zullen in het vervolg de volgende deelen (waarvan het 5de, 6de, 7de en 8ste reeds het licht zien) bij de ontvangst meer in *detail* beschouwen, waartoe de hoven aangekondigde deelen ons te kort gronden zijn en voor periodieke werken reeds te lang het licht hebben gezien.

B. TILENIUS, te *Stadlohn*,

recommandeert zich tot het leveren van alle soorten van Nieuwmodische gesleepene moderne KACHELS, waaronder zijn Cisterner Kachels voor dit laatsten smaak met Glazen Deurtjes, waardoor het branden van het vuur te zien is; alsmede allerhande soorten van bijzonder nuttige en fraaije IJZEREN KOOKMACHINES, van 3 tot 25 gaten, met al derzelver toebehooren, waarin zijn ook van 1 tot 4 Bonte Oreen, een Waterketel ter groote van 2 tot 14 emmers, werdende met eene kraan afgetapt en met ordinair hout-, turf- of kolenvoer gestookt; ook hebben zij het bijzonder nut, dat in Keukens, alwaar het rookt, de rook niet den minsten hinder meer veroorzaakt, waarvoor gegarandeerd wordt. Verder levert hij alle soorten van gepolijste VIJSELS voor Apothekers, WATERPIJPEN van 2 palmen 3 duimen tot 2 ellen 8 palmen lang en van 5 tot 62 duimen wijd. Hij verzoekt degenen, welke tot bovengemelde Goederen genegen zijn, hun adres of hunne brieven te willen bezorgen.

Den 9 en 10den Junij, bij *van Dort*, in de Stad Middelburg te Bergen-op-Zoom; den 11den dito, bij de Logementhouder *van Alphen*, te Breda; den 12den dito, bij de Weduwe *Ermen*, aan de Vischmarkt te 's Bosch; den 13den dito, bij *van Alphen* te Gorinchem; den 14den dito, te Dordrecht bij *Engering* in de Valk, zullende bovengemelde zich alsdan met de Modellen, die in het klein zijn, bij Hun Ed. vervoegen.

** Door BROESE & COMP. te *Breda* is uitgegeven:

HANDBOEK voor jonge beoefenaars en liefhebbers der

SCHILDERKUNST,

door M. P. L. BOUVIER. Uit het Fransch vertaald door J. C. Baltus, Leeraar voor de Nederl. Taal- en Letterkunde.

Dit werk, de vrucht eener vermaarde onderwijding; oorspronkelijk door eenen Zwitser in het Fransch geschreven, bevat naar het oordeel van deskundigen, zoo veel nuttigs, niet alleen voor eenen jongen beoefenaar der Schilderkunst, maar ook voor den reeds geoefenden meester, wegens de nieuwe veelal onbekende verwen en toebereidselen derzelve, alsmede honderde opmerkingen en waarnemingen, ten aanzien van zamenstelling, gebruik en behandeling van werktuigen en gereedschappen, dat de Uitgevers besloten om van dit werk eene vertaling te bezorgen.

Zij hebben gemeend hiermede aan de talrijke klasse van beoefenaars der Schilderkunst in Nederland, met de uitgave van deze vertaling dienst te bewijzen; daar er niets van dien aard in onze taal bestaat, dan hetgene oud en onbruikbaar is. Wat het theoretische gedeelte der Schilderkunst betreft, mogen de bestaande werken van vroegeren tijd, als van Gogh, enz. de vertalingen van die *Regels* van *Leonard da Vinci*, hunne verdiensten hebben, het werk over de Verwen door *L. Simis* niet zonder nut voor Verwers en Rijtuigschilders zijn, dit benemt niets aan de waarde van het daarbij aangeboden, daar er volgens den schrijver, waarmede de Vertaler volmondig voor zich zelven, insteint, geen werk hem bekend is, dat volgens het plan, door hem gevolgd, is bewerkt. Hierbij kan gevoegd worden, dat de scheikunde in de laatste tijden zoo vele ontdekkingen aan het licht gebragt heeft, waarvan voornamelijk bij de bereiding en behandeling der Verwen partij te trekken is, dat de, in dit werk gegevene, mededeelingen niet alleen zullen bevonden worden nuttig te zijn aan de eigenlijke kunstschilders, maar zeker ook aan huis- en rijtuigschilders, verwers, en in het algemeen aan hen, die met den aard en het zamenstel der Verwen iets te doen hebben; daar hetzelve datgene, en alles wat de Schilderkunst aangaat, bevat, hetwelk voor den Schilder, bij den tegenwoordigen staat van beschaving en verfijning in de kunsten waarlijk noodig te weten noodig is.

Het is niet mogelijk al hetgeen, wat op dezen tak van werk zoude kunnen uitlokken, op te geven, daar de rijkdom van nieuwe zaken zoo groot, en de nieuwe beschouwingen zoo menigvuldig zijn, dat men die in het werk zelve moet nazien. Er kan slechts van gezegd worden, dat alles, wat den aard, bereiding, verschijning, branding, wrijving en standhouding der Verwen betreft, met de uiterste naauwkeurigheid behandeld is, en welk laatste, namelijk het standhouden der Verwen en Vernissen, waarvan tegenwoordig zoo veel nieuw zijn, met proeven van twintig, dertig en meerjarige beproeving is; dat wat er voorts aan de beschrijving en het gebruik der diverse gereedschappen gezegd is, niets te wenschen overig laat; terwijl datgene, wat over de glaceringen en voorbereidselen, alsmede over het licht en bruin, de kleeding, draperien, enz. voorkomt, met onderscheidenheid zal geacht worden.

Dit werk bevat, behalve het voorwerk 637 pagina's druk in groot 8°, en is versierd met 7 uitvoerige uitheemse Platen, gesneedene Titel en Vignet en alom bij de voornaamste Boekhandelaars in ons rijk verkrijgbaar voor *f* 7,00.

Letterkundige Berigt.

Revue de Paris, Quatrième année, tome IV. A la Librairie Encyclopédique de C. Verdière, Libraire-éditeur 1832. In-18°. *f* 6,00.

Het aangekondigde tijdschrift, hetwelk in Parijs op dit oogenblik zijnen vierden jaargang reeds bereikt heeft en welks goedkoope hengelsche prijs maandelijks per deel van ongeveer 300 tot 400 bladzijden verschijnt is en blijft altijd een aanhoudende en smaakvolle bron voor de fransche letterkunde van den dag. In navolging van de engelsche *reviews*, breidt het zich insgelijks in het gebied der vreemde letterkunde uit, en volgt deze op het met zooveel succes ingeslagen en bereeden voetspoor dezer en volhardend na. Onder alle de fransche tijdschriften van smaak, heeft ook de *Revue de Paris*, haar oog inzonderheid op het buitenland gevestigd, en de aandeelen in onderscheidene onderneemingen van dien aard, die door de bekendste namen ondersteund worden, doen ons hopen, dat zij de gehoudene redevoering

(*Het vaderlandsch Museum.*)

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.